

kat s Oklevél-gyűjteményeket, melyeket mások szerkesztettek s többnyire az akadémia adott ki, részint a Szemlében, részint a Századokban, vagy a nagyobb politikai lapok tárczáiban alaposan ismertette, hézagokat pótolgatta s e téren első rangu tekintélynek ismertetett el. Az akadémia is, a forradalom után ismét megkezdett munkálkodása után, csakhamar fölvetve őt tagjai sorába s munkás és hasznos tagjának is bizonyult, ki többször nyert akadémiai megbízást s annak mindig sikerrel felelt meg. Korlátolt anyagi körülményei miatt költséges tudományos utazásokat nem tehetvén, buvárlatait leginkább a fővárosi könyvtárakban levő gyűjteményekre s oklevélárakra kelle szoritania, de azokban is temérdek kincs hevert s hever még kiaknázatlanul. Maga pedig, szerény és igénytelen életmódja mellett meggazdálkodott filléreit saját könyv- s okmány-gyűjteménye gyarapítására fordította, ugy hogy számkönyvtárát alig van magános kézben egy-egy gazdagabb könyvtár, melyet végrendeletileg a pesti ágostai hitv. iskolának hagyományozott.

A szorosabban vett egyházi irodalomban is kezdettől fogva szorgalmasan s kitartóan működött. Mind az első (Székács és Török-), mind a mostani (Ballagi-féle) „Protestáns egyházi és iskolai lap”-nak folyvást szorgalmas munkatársa volt, s ez utóbbi még jelen évi folyamában is közölt tőle dolgozatot: „Kanizsai Pálfi János levele Péczeli Király Imréhez, Pápa, 1628. szept. 3-án” czim alatt.

Egyházának azonban nemcsak az irodalmi téren, nem is csak mint egyszerű falusi lelkész, gyülekezete szűk körében tett szolgálatokat. Esperességi és kertületi jegyző, tanácsbíró, több bizottság tagja s szorgalmas tollvezetője volt. Székácsnak, kivül kora ifjúságtól fogva a legszorosabb baráti viszonyban állott, superintendens korában jobb keze, leghűbb támasza, eszméinek gyakran tolmácsa volt, mert a mit az elnöki székéből nem lehetett indítványozni, azt Fabó az ülnökök sorából indítványozta s vitte is többnyire keresztül. A bányakerületi egyházi utasítások kidolgozása is rábiztatott s ez volt e téren utolsó munkája.

Még egy vonást kell följegyeznünk róla. Agárd, a hol lelkészkedett, tót falu; s ő 38 éven át tót pap volt. De a mellett magyar író. Ez elég jellemző tény. Az újabb korban annyi bajt s egyházi téren is oly sok viszályt okozott panszláv törekvések s agitációk közepette Fabó hallgatag példájával ékeszólóan bizonyította be, hogy lehet valaki tót prédikátor, s a mellett nemesek jó magyar hazafi, hanem magyar író s tudós is.

Mint ember szerény, igénytelen, de meleg keblű, nyájas, a társalkodásban eleven, mint barát hí, mint keresztényen adakozó vala. Sajátságos előszeretettel viselkedett a cigányok iránt s cigány adományokat passzióval gyűjtött. Tőle van az a Kilián-nál „Vig Dezső” név alatt megjelent cigány-adomatar, mely már több kiadásban forog a közönség kezén. Élete végeig szorgalommal olvasott, irt, bár szeméi meggyöngyültével ereje esett a. Homályos napokon, mint Göthe, „több világosságért” sohajtott. Most már ott van, a hol a nap soha sem megy le s nem borul homályba.

—4—r—

Minden, minden a régi.

Minden, minden a régi még,
Mint akkor volt, hogy elmenék,
Hogy megcsókolt homlokom s rám
Nézett szomoruan;
És átölelt, vállamra hajlott
Zokogva: jaj fiam!

Az udvaron s a házba bent
Mindenütt csak a régi rend, —
Száll az idő, — de mind hiába! —
Itt nem hagyott nyomot;
Kis fészek benned mind örökké
A boldogság lakott.

A boldogság, — de mégse, nem,
Zajos, vig ünnep éjfélen,
Szegény anyám ki tudja hányszor
Gondolt könnyel reám;
Értem szívet a kétség kinja
Repszegteté talán.

Hogy várt, hogy várt reménykedőn:
„Ma, vagy tán holnap végre jön!”
És nem jövék, — minden levele
Csak arról panaszol;
S hogy tán valóda is, ha tudna?!
Ah! szívem érzi jól.

De válthat más engemet,
Ó soha! ő csak — szeretett...
Naponta kis szobámba lépett, —
Vajh mió rendbe van?!
S ha minden készen állt a percze, —
Visszatért szótalan.

És sokszor ablakom alatt
Ültetgetett virágokat...
Oh édes, drága, szép virágok,
Minden, mi itt reám
Szépségekből mosolyg szelíden,
Az ő szerelme tán.

Az ő szerelme, mely nekem,
Mint a világ oly végtelen,
Tisztább, mint a tavaszi mennybolt,
Fényesebb, mint a nap,
Csodásabb, mélyebb mint a tenger
S kifogyhatatlanabb.

Darmay Viktor.

A pénzesinálás mestersége.

(Barnum fölolvása.)
(Folytatás.)

Az életben való boldogulás első föltétele az egészség; az képezi legelső alapkövét nem csupán anyagi jólétünknek, hanem lelki boldogságunknak is. Az ember nem szerezhet vagyont magának, ha beteges; olyankor nincs benne nagyratörésvés, nincsen igyekezete, nincs ereje. Természetesen vannak emberek, kik önhibájokon kívül nélkülözik az egészséget s az ilyenektől nem is várhatjuk, hogy gazdagságot halmozzanak össze; de vannak olyanok is, a kik a betegséget könnyen elkerülhetnék.

Ha tehát az egészség a jólét és boldogság alapja, mennyire fontos és szükséges, hogy az egészségi szabályokat lelkiismeretesen tanulmányozzuk, melyek különben is nem egyebek, mint a természet törvényei. Minél inkább alkalmazkodunk a természet törvényeire, annál közelebb állunk a jó egészséghez; s mégis mennyi ember van, ki a természet törvényeivel mitsem törődik, sőt inkább homlokegyenest azokkal ellenkezőleg cselekszik, néha természetes hajlamai ellenére is. Tudnunk kell, hogy a tudatlanság a természet törvényeit illetőleg nincs megengedve, sőt inkább azoknak minden áthágását azonnal követi a büntetés. Ha egy gyermek az újját a tüzhöz érte, ha nem tudja is, hogy azt meg fogja égetni, meg kell azért szenvednie s meg a megbánás sem enyhítendi

fájdalmát. Őseink nem igen ismerték azt az általános igazságot, hogy a tiszta levegő a lakásokban mulhatatlanul szükséges az egészséghez. Házaikat tehát apró hálószobákkal építették, melyeknek hossza kilencz, szélessége pedig csak hét lábnyi volt s azok a régi jó istenfélő puritánok ilyen szűk kamarákba zárkóztak el, ott imádkoztak és ott aludtak. Másnap reggel aztán hálát adtak istennek, hogy életüket az éjszaka megtartotta — s bizonyára, senkinek sem lehetett nagyobb oka azért hálát adni, mint épen őnekik. Valószínűleg valahol az ablakon vagy az ajtón egy jó nagy lyuk lehetett, melyen át az üde lég betódulhatott és megmentette életüket.

Sok ember tudva, szántsándékkal sérti meg a természet törvényeit jobb meggyőződése ellenére, hogy a divatnak áldozhasson. Van például egy valami, a mit soha semmiféle élő lény nem szeretett, egyetlen nyomorult férget kivéve — értem a dohányt; de hány ember van, ki szándékosan gédelget magában természetellenes vágyat, és a dohány iránt érzett természetes undorát lektüdi, ugy hogy utóljára még megkedveli azt. Ez a mesterkelt, erőszakolt kívánság, épen mint a féltékenység, egyre növekszik attól, a miből táplálkozik; ha egyszer már szeretjük azt, a mi természetellenes, a vágy, melyet utána érzünk, sokkal erősebb, mint az ártalmatlanabb dolgok iránt való természetes vonzódásunk. Egy régi példabeszéd azt mondja, hogy „a szokás második természet,” de a mondván csinált szokás még a természetnél is erősebb. Figyeljünk csak meg például egy megrögzött dohányrágót, s ugy fogjuk találni, hogy nagyobb szeretettel csing hitvány labodáján, mint akár legkedvezőbb ételén is. Tapasztalásból beszélnek, mert saját magam éreztem annak következményeit, de az utóbbi 14 év alatt e burjánt kezembe sem vettem s nem is fogom többé soha.

Imént elmondott észrevételeim még tisztázta nagyobb joggal alkalmazhatók a szesz italokra. A pénzesinálás mestersége tiszta, józan főt igényel. Az embernek látnia kell, hogy kétszer kettő négy, terveit át kell gondolnia és az üzlet minden apró részletét komolyan megfontolnia. Valamint senki sem csinálhat jó üzleteket, ha nincs annyi józan esze, hogy terveket készítsen, s nincs annyi józan fölfogása, hogy terveinek kivitelét kellő ügyességgel vezethesse, épen ugy akkor is teljes lehetetlenség valamely üzletet sikerrel folytatni, mikor az elme ködös, homályos, és a gondolkodó tehetség a szesz italok élvezete által meg van bénítva, bármily bőkezűleg volna is az ember más különben ismeretekkel és értelemmel megáldva. Hány meg hány kedvező alkalom reptelt el, hogy többé soha vissza ne kerüljön, mialatt egyik-másik, ember jó barátaival kedélyesen borozgatótt! Hány meg hány esztelen üzlet kötött meg a „szíverősítő” kábító befolyása alatt, mely áldozatával el tudta hitetni, hogy gazdag! Hány fontos vállalatot halasztottak el más napra és azután örökre, csupán azért, mert a boros kancsó szellemi petyhüdséget idézett elő, mialta a vállalkozási hajlam, mely pedig az üzlethez mulhatatlanul szükséges, egy időre megbénított. Valóban: „a bor nagy gyönyörlődő.” A részegítő italok élvezete épen oly nagy esztelenség, mint a khinaiaknál az ópium-szívás, és az

üzletemberre nézve egyik épen oly veszedelmes, mint a másik. Megbocsáthatatlan bűn az, melyet sem bölcsészet, sem a vallás, sem a józan ész szempontjából nem lehet védelmezni. Ez a legfőbb oka hazánkban majd minden más bajnak.

Ismerjétek föl valódi hivatásokat! A legbiztosabb út, melyen a pályakezdő fiatal embernek megindulnia és haladnia kell, az, hogy csak olyan foglalkozást szemeljen ki magának, mely izlésének és hajlamának leginkább megfelel. Szülők és gyámok gyakran igen is hanyagok e tekintetben. Gyakran megtörténik, hogy az atya így szól: „Öt fiam van; Péter hadd legyen pap, János legyen ügyvéd, Miska lehet orvos, Pali pedig lásdon a gazdaság után.” Ekkor aztán berándul a városba szétnézni, hogy hát Samuból mit kellene csinálni? Este haza megy s így szól: „No Samu fiam, az óra-csinálás igen pompás egy mesterség; legjobbj lesz talán, ha te is órásnak állsz be.” És ezt ő így szépecskén kicsinálja, természetesen a nélkül, hogy Samunak tulajdonképeni hajlandóságával a legkevesebbet is törődjék.

Mi kétségtelenül mindnyájan valamely böles czélra születünk és agyunkban épen oly nagy különbség uralkodik, mint külső megjelenésünkben. Az egyik már hajlamanál fogva mechanikus, míg a másik a lehető legnagyobb ellenszenvvel viseltetik a mechanika iránt. Ha tíz-tizenkét gyermeket látunk együtt, csakhamar észre fogjuk venni, hogy e számból kettő vagy három valamely ügyes lakaton vagy más mesterséges mechanizmuson törí a fejét. Már az ilyenek született mechanikusok, míg a többi nyolcz-tíz gyermeknek egészen másnemű szenvedélyei vannak. Magam is az utóbbiak közé tartozom, mert a mechanika iránt soha még csak legkevesebb hajlandóságot sem éreztem; sőt ellenkezőleg minden komplikált gépezet iránt a leghatározottabb ellenszenvvel viseltetem. Sohasem volt bennem annyi ügyesség, hogy bár a legegyszerűbb mechanikai műveletet is végre tudtam volna hajtani. Nem tudtam tollat metszeni, hogy irhassak vele, a gőzgép szerkezetét pedig teljességgel nem voltam képes megérteni soha. Ha már most egy olyan gyerekből, mint a milyen én voltam, órást akartak volna csinálni, lehet, hogy miután hat évig folytonosan tanult, annyira ment volna, hogy egy óraszerkezetet szétszedjen és ismét összerakjon, de teljes életében az ár ellen uszott volna s minden kínálkozó alkalmat fölhasznál vala, hogy mesterségétől megszökkessék s az időt vesztegesse, minthogy az óracsinálástól irtózik.

Ha valaki nem olyan foglalkozást választ, melyre már a természet által is utalva van s vele született képességeinek leginkább megfelel, bizony semmire sem fog jutni az életben. De örömről szolgál hinnenem, hogy a legnagyobb rész megleti a maga igazi hivatását. Hanem azért számtalan olyan emberrel találkozunk, a kefe-kötőtől a tisztelendő urig, a kik valódi hivatásukat félreismerték. Vegyük például azt a híres eszmadniát, a ki leginkább politikával szeret foglalkozni; már az ilyennek diplomatának, államférfiúnak kellett volna lennie, míg naponként találkozhatunk olyan ügyvédekkel, orvosokkal és papokkal, kik sokkal méltóbb helyökön lennének valamelyik műhelyben.

Ne csináljatok adósságot! — A pályakezdő fiatal embereknek különösen az adósságsinálástól kell őrizkedniök. Alig lehet valami, a mi az embert annyira lerántana, mint az adósság. Valóságos rabszolgák leszünk általa, s mégis számtalan sok fiatal ember van, kik még huszadik évüket sem érték el s máris nyakig usznak az adósságban. Egy ilyen fiatal ember találkozik pajtásával és így szólítja meg őt: „Nézd csak! Egy egész rendbeli öltözetet csináltattam hitelben.” A ruhát majdnem ajándéknak tekinti; no, a mi azt illeti, néha csakugyan ajándéknak is marad az, de ha sikerül kifizetnie s ismét hitelle vásárolnia, e sok hitelezés annyira szokásává válik, hogy teljes életében mindig üldözni fogja őt a szegénység. Az adósságok megfosztják az embert érzetétől s annyira juttatják, hogy saját magát meg fogja vetni. Folytonosan görnyedni fog a munka alatt, melyet azért kell végeznie, hogy megfizethesse azt, a mit már rég megett vagy elviselt, s ha megfizette, pénzéből semmit sem képes fölmutatni. Nem a kereskedőkről beszélnek, a kik hitelle vesznek és adnak, sem az olyanoról, a kik hitelle vásárolnak, hogy a vett áruból hasznot csinálnak maguknak. Az öreg quaker így szól fiahoz, ki farmer (földész) vala: „Jancsi, sohase maradj adósa senkinek; de ha mégis hitelle kell vásárolnod valamit, legyen az „trágya”, mert az leghamarább segíteni fog adósságot megfizetésben.”

Beecher ur azt tanácsolta a fiatal embereknek, hogy, ha tehetik, bizonyos csekély összegig földet vásároljanak hitelben. „Ha egy fiatal ember.” — mondja Beecher ur — „földjéért valamicskével adós marad és azután megnőtül, ez a két körülmény bizonyára eszén fogja őt tartani, ha semmi egyéb nem tudná is.” Ez bizonyos mértékig csakugyan ugy van, hanem annál szigorubbant kell őrizkedniök attól, hogy azért, a mit megesztünk, megiszunk, vagy elviselünk, adóssok maradjunk. Némely család oly esztelen, hogy a boltokban is hitelle vásárol, s ily módon gyakran olyan dolgokat is vesznek, a mikre voltaképen szükségük sem volt.

Könyvü azt mondani: „Hatvan napra hiteleztek nekem, de ha nem tudnám is a pénzt akkorra előteremteni, a hitelező nem sokat csinál abból.” Az egész világon senkinek sincs jobb emlékező tehetsége, mint épen a hitelezőnek. Ha a 60 nap eltel, fizetned kell. Ha nem fizetsz, nem tartottad meg ígéretedet s valószínűleg hazugsághoz kell folyamodnod. Lehet, hogy sikerülni fog kimentened magadat vagy másutt fogsz adósságot csinálni, hanem ezáltal mind mélyebbre fogsz süllyedni.

Horatio inas jó külsejű, de lusta egy ficzkó vala. Mestere így szólt hozzá egy napon: „Horatio, láttál te már valaha esigát?” — „Igen — ugy hiszem” — felelé az inas. „Akkor bizonyosan szembe találkozhattál vele, mert te ugyan utol nem érnl soha egyet sem” — mondá a mester. Hitelezől találkozik veled, vagy utolér valahol és így szól: „Ifjú barátom, megígérte, hogy fizetni fog, de nem tette; már most váltót kell aláírnia.” A váltót aláírod, természetesen a kamatokat is rendszeresen fizetni tartozván, és akkor az a váltó el kezd ellened csunyánul működni. Hitelező este lefekszik s mikor másnap reggel fölébredt, már valamicskével gazdagabb lett, mert a kamatok ugyszólva éjjel is egyre szapo-

rodnak, ellenben te minden alvás után szegényebben ébredsz föl, mert a kamatok ellened halmozódnak rakásra.

A pénz sok tekintetben olyan, mint a tűz — kitűnő szolga, de rettenetes ur. Ha egyszer urrá lett fölötted, ha a kamatok szakadatlanul halmozódnak föl ellened, akkor te a rabszolgaság leggonoszabb nemében sinlőddöl. De ha a pénz a te számodra dolgozik, a világon a leghűbb szolgára fogsz benne találni. Nincs oly élő s nincs oly élettelen tárgy, mely oly hűségesen szolgáljon, mint a kamatokra biztos helyre kiadott pénz. Éjjel, nappal, jó és rossz időben folytonosan dolgozik az számodra.

Ne hadd tehát, hogy az ellened dolgozzék, mert ha ezt teszi, akkor a pénzeszerzés iránt netalán táplált reményeid örökre oda lesznek. John Randolph, Virginia állam egyik különöz képviselője, így kiáltott föl egyszer a kongresszusban: „Elnök ur! Megtaláltam a bölesek követ: mielőtt elmennél, fizess!” És ez az elv csakugyan közelebb is áll a bölesek kövéhez, mint az alchymisták (aranycsinálók) bármelyik találmánya. (Folyt. követc.)

Patti Adelina.

Láttad, hallottad Patti-t? Ez a kérdés van még napirenden, mint a legközelebbi napok eseményének következménye. Patti, kinek neve mellé nem is tudunk építhetont választani a bőbeszédű magasztalás kifogyhatlanságából, Patti, az utolsó évtized legnevezetesebb énekesnője, valódi zaklatottságban tartotta az ünnepek két napján a főváros műszerető, kíváncsi s mindent látni, hallani vágyó részét, és hogy ez a rész igen nagy, tanu rá a Rózsavölgyi-féle műkereskedés, mely tíz napi ostromot állt ki belépti jegyekért, tanu rá a redout nagy termének minden zuga, mely vasárnap és hétfőn ugy tömve volt, hogy már egy almanék sem juthatott volna annyi hely, hogy az szabadon a földre essék, és tanu a pénzszerzés, melyet nem vett senki tekintetbe, s örömet adott volna a szokatlan drága belépti díj fejében kétszer annyit is, a ki már nem jutott jegyhez.

Évek óta olvas a közönség már merő magasztalásokat Patti Adelina-ról, kinek egyik kisebb czime: a „diya”, istennő! Ő egy zengő Julius Caesar, ki trillázva és mosolyogva mondhatja, hogy jött, látott és győzött. A dicőség gyermeke, kinek nem jutott osztályrészül semmi amaz árnakból, melyeket a nagyság fénye mellé képzeltek sok más, kiváló szellemi képesség története. Gyémántok szikrázó özönével jelenik meg, az uralkodás, a hódoltságok ékkövével. Ki ne ohajtott volna tehát látni és hallani Patti-t? Valóban okvetlenül látni is kell, és nemesak hangját hallani, mert hatásának egyik eszköze a természet által szépséggel és kellemmel fölruházott külső megjelenésben rejlik.

Patti-t ezuttal csak hangversenyben, egyes opera-dallamokkal hallottuk, de most már beszélük, hogy az őszszel operában is hallhatja Budapest. Egész olasz énektársasággal utazik, melynek tagjai gyakorlott énekesek, de jobbára csak arra valók, hogy egy hangverseny megszabta idejét segítsenek kitölteni az ünnepekt művésznőnek. Bécsből jött, hol most szerel s hódít és hol néhány nap előtt a b. Sina estélyén előadott egyetlen dalért 5000 firt tiszteletdíjt kapott. A diva torka kincsébánya.

Ritkán lehet oly erőteljes hangot hallani, mint e fiatal hölgyé, kinek nyúlánk alakja mintha érzeből volna, úgy eseng-bong, mihelyt fölnyitja ajkait. S a mi még ritkább, hangja egyenletesen erős minden

van, mely uralkodik a természet adta előnyökön, s hódító hatalommá válik azok által; megvan a formai kellem, az előadás tartalmassága, a kedély melegsége. Patti lyrai énekesnő, mint kitünik operai

„Linda“, „Dinorah“, stb. E szerepeiből énekelt egyes dallamokat a fővárosban, s a legviharosb tetszést a „Dinorah“-ból való árnyék-dallal, s az „Alvajáró“-ból előadott „rondeau“-val aratta, melyekben a játszi

A VASORRU BABA. — (Kaulbach Hermann rajza.)

rétegben, s hajlékony, mint a füst, mely könnyűden gombolyog. Az erő, a hév kifejezésére ép oly alkalmas, mint a játszi vidorság pajzán futamaira, mikor ez a hang csupa röpkeség. Mindezekhez az előadási művészet ama souverénitása is meg-

szerepeiből, melyek „Traviatá“-ban Violetta, a „Sevillai borbély“-ban Rosina, „Don Pasquale“-ban Norina, „Rigoletto“-ban Gilda, „Troubadour“-ban Leonora, a „Hugonották“-ban Margit, a „Báj-italban“ Adina, az „Alvajáróban“ Amina, továbbá

hangok összevissza szövése valami sajátos bravour, mire csak az ép hang és az ének rendkívüli iskolázottsága képes.

A művész e pillanatban az opera legfényesebb csillaga, ki után minden világ-város vágyik, s ki London, Páris, Berlin

és Szentpétervár szinpadí egén szokott föl-tünni. Patti Adelina most 31 éves, még mindig imponáló szépség s teljes hangú énekes nő. Családi származására nézve olasz, de Spanyolországban, Madridban született, hová szülei a harminczas években költöztek. Anyja, Barilli névalatt, a madridi opera kedvence volt, atyja, Patti Salvator ugyane színház énekesé. Adelina negyedik gyermeke szülnék, s világra

Károly hegedűművész volt és tiszt az olasz hadseregben; három év előtt azonban elhunyt. A családra nem vártak mosolygó napok, midőn az anyának vissza kellett vonulni a szinpadról. Haza, Olaszországba mentek tehát, de a hangja vesztett énekesnő itt is hiába kereste a közönség kegyét, s most Patti Amerikába vitorlázott családjával, hol Amália már kifejlődvén, a new-yorki

maradtak hatás nélkül, úgy hogy szülői és sógora a tiz éves leánykával már körutat tettek Amerikában, sőt Havannában is, hol a gyermek énekesnőt csak nagy unszólásra engedte bemutatni az ottani színház igazgatója egy hangversenyen, de a hol oly zajosan tapsolták, hogy a leányka lefutott a szinpadról anyjához.

Strakosch, ki gyakorlati férfiú volt, s ki Adelinában jól ismerte a ritka képessé-

PATTI ADELINA.

jötte elzárta anyjától a szinpad további győzelmeit, mert elvesztette hangját. Testvérei mind foglalkoznak az ének és zene művészetével. Amália, legidősb nővére, szintén énekesnő volt, s a new-yorki operaház igazgatója, Strakosch vette nőül; Sarolta nevezetes énekesnő, ritka szépségű hanggal, melyet pár év előtt a magyar főváros is megtapsolt; de a hangversenyek emelvénnyéről nem léphet a szinpadra szerencsétlen sántasága miatt.

operához szerződötték, mikor pedig az igazgató neje lett, a család anyagi gondjai szétoszlottak. Itt, a szinpad közelében fejlődött Adelina, ki már gyermek korában ritka fogékonyságot tanúsított az ének iránt, s egyszerű hallásra az operák nagy részét képes volt elénekelni. Sógora, Strakosch mindent elkövetett, hogy a zenében alapos oktatást nyerjen. Még gyermek volt, mikor már hangversenyekben föllépett, s a bájos gyermek és ritka szépségű hangja soha sem

get, most azon volt, hogy Európába jöjjenek, mert az új világrészt ép oly szűknek találta, mint Nagy Sándor Macedoniát. 1859-ben csakugyan visszajöttek s legelőször is Madridba mentek. A „szép baby“ itt aratta első diadalait Európában, s annak híre gyorsan terjedt. Párisban már mint várva-várt tünemény jelent meg, s az ottani nagy opera fölött csakhamar uralkodni kezdett. A nap hősnője lett, kit ott lehetett találni a legelőkelőbb körökben,

szigony valami kemény tárgyba, vagy épen ércbe ütöknék.

E pillanatban kialudt a villany-fény, s két óriási vizsgárgó lövell föl a fregatt fedélzetére s azt mint sebes árviz borította el, feldöntve mindent, elsodorva embert, korlátot; széttörve a kormány-kerék dobját.

A hajó maga megbillent — valószínűleg a felébredt narwal hatalmas farkaspokodásától; s a tudós, a ki a korlátot kihajolva Nedet nézte, de nem látta többé, a tengerbe bukott.

Szerencsére nem vesztette el lélek jelenlétét. A súlyos esénél fogva mintegy husz lábnyira vízbe a víz alá, de pár hatalmas rugással ismét a felszínre vergődött. Még setétség vette körül. Sem a narwal villany-fényét, sem a fregatt lámpáit nem látta. Csak egy fekete tömeget, mely távolodott tőle; vagy ő attól, a mint a hab ragadta. Érezte, hogy el van veszve. Ruhája is akadályozta az uszában. De nem szabadulhatott tőle. Érezte, hogy elmerül, megfulad. Egyszerre egy erős kar ragadta meg. S egy jól ismert hang szólította meg: „kapaszkodjék csak belém nagyságos uram!”

Conseil volt, a hű szolga, a ki urát a vízbe bukni látva, minden gondolkodás nélkül utána ugrott; egyszerűen abból a kötelesség-érzetből, hogy neki követnie kell a gazdáját, akárhová megy.

A hű Conseil azonban nem igen hozott vizsgálgató hírt utána a hajó fedélzetről, melyet csak pár percczel hagyott el később, mint ez; de elég későn arra, hogy elbeszélhesse, hogy a szörny által a hajóra lövellt víz a kormánykereket s rudat is eltörte és így e perczen a Lincoln nem levén kormányozható, segítségükre nem jöhetne, még ha a setét éjben s mélységben láthatná is, hol vergődnek. Ez ugyan kétségbeesztő tudósítás volt; de Conseil a vizsgálgató biztatással is készen volt. Ha jól tudnak gazdálkodni erejükkel, reggelig is fentart-hatják magukat a víz színén, s hat-hét óra lefolyása alatt sok minden történhetik. É végre úgy tegyenek, hogy fölváltva egyik mindig hátán feküdjék a víz színén, teljes mozdulatlan-ságban, a másik pedig, uszva, félkézzel amazt lassan tolja előre s fél- vagy negyed óránként, a mint egyik elfárad, váltsa föl a másik.

E módszer jónak bizonyult; s már két vagy három óra hosszat így lebegtek, kifáradva s kipihenve fölváltva. Időről időre egy-egy éles füttyet vagy kiáltást küldöttek az éjbe, — ha valahonnan segítség érkezne.

Erejük mégis fogyatkozott már. Végre — kiáltásukra szó-fogható távolból, emberi szó felelt. „Ide, ide!” hallatszott. Épen a tanár volt a pihenő s Conseil az uszá fél. A hang felé uszott a segített urát. A hang közlelebbről hallatszott. Conseil minden erejét összeszedve fél-főlkötött a vízből, hogy széttekintve láthasson valamit.

Az óriás narwal fekete gerincét láttam meg s hátán egy guggoló alakot. „Ide! ide!” hangzott.

Megismerte: a czethalász, Ned Land hangja volt.

Már egészen közel voltak. Aronax kimerülten, elvesztette eszméletét. De Conseil fölkapaszkodott s a czethalász közreműködésével urát is fölsegítette, a ki el volt ájulva.

— „Hol vagytok?” — kérdé, mikor magához tért.

— „A tengeri óriás hátán” — volt a felelet.

Abban a perczen mikor Aronax a vízbe bukott, a Ned naszádját is fölfordította a nagy hal farkaspárá. De a halász ügyesebb és szerencsésebb volt s csakhamar a közel levő szörnyhez uszva, hátrára mászott.

Most mind a hárman ott voltak. S csakhamar tisztába jöttek vele mi fajta hal lehet az, a mit a természet tudós az „óriási Narwal”-nak tartott.

(Folytatás a következőkben.)

Egyveleg.

/. A hiányzó láncszem. Darwinnak híressé vált hiányzó „láncszeme”, mely a most élő emberfajt a gorillák, orang-utánok és csimpánzó nem es családjaival összekötné, — ha a siami „Weekly Advertiser” című lapnak híhetünk, — régóta föl van fűződve. Az említett lap ezeket írja: „Borneo szigetén bizonyos vad emberfajra leltek, amelyhez hasonló és rokon fajokat a Philippini szigeteken, a Tierra del Fuegón (Tűzföld) s Dél-Amerikában is több helyen fűdöztek föl. Járásuk igen különös; rendszeren két lábon járnak főlegyesedve, de ilyenkor se magasabbak 4 lábánál. Lakást nem építenek, családot nem alapítanak, sőt a társas együttélést is kerülni látszanak; fákön és barlangokban alusznak, kigyót, férget, bogarat, hangyatojást s egyéb efféle nem embernek való dolgokat esznek. Megszelídíteni vagy bármínő munkára kényszeríteni őket nem lehet, s úgy vadásszák és lövöldözik őket az erdőben, mint a gorillákat, melyeknek ugyis elkoreszosított hasonmái. Ha eleveken fognak el egyet, csak elbámol az ember, midőn hallja, hogy esetlen, dadogó hangjai valóságos tagozott emberi beszédhez hasonlítanak. Embri kifejezéssel bámul

hogy őt rövid időn hozzád méltó magasságra emeljem.” A leány könyözött szentekkel vallotta be, hogy csakugyan szeret és szeretettik, de az illető csak egyszerű — hadnagy. Másnap a hadnagy megjelent a hatalmas ur előtt. Ez szőhöz sem engedte jutni. „Tudom, ugymond, hogy ön előtt lehetetlenségnek látszik az, hogy vöm lehessen. Én azonban a minket elválasztó társadalmi különbség dacára is azzá teendőm önt. Leányom szerelem ön iránt biztosít engem, hogy ön, kit eddig nem ismertem, melyek ember.” A hálás köszönet helyett azonban, derék méltán várhatott, ily választ nyert az apa: — „Köszönöm önnek végtelen jószágát. De azt hiszem, ez összekelés lehetetlen. Én egy régi katolikus családból származom. És annak leányát, kit család az „egyház ellenségének” tekint, s kit én is kénytelen vagyok annak tekinteni, nőül nem vehetem.” Szomorú arccal távozott a hadnagy, elhagyta a sóbálványra változott hatalmas embert. Ez előhívta leányát s előadta neki, hogy a tiszt visszautasítá kezét, fejejtse el. A leány elhalványult. — „Ó sokkal becsültebb, — ugymond, — semhogy megtagadja hitét. Én nem követelhetem tőle azt az áldozatot, s ha ő követelné, mint nálánál kevésbé hívó, fölveszem az ő vallását, hogy ezt az akadályt is elhárítsam közöttünk.” Az apa látta, mint lesz leánya napról-napra vigasztalhatlanabb, ő maga is rendkívül megrendült s e lelki rázkódást nem is maradt komolyabb következmények nélkül. Így áll a dolog ma; hogy miként ér véget? Isten a megmondhatója. A „Germania” azt állítja, hogy e történet szőről-szóra igaz.

/. Új elmélet a sarkfényről. Donati, a híres olasz csillagász, ki a róla nevezett szép üstökös fölfedezte, a sarki fényről (északi fény) nem régen írt egyik cikkében azt állítja, hogy e tűneményt ama villanydelejes áramlatok idézik elő, melyek a napból a bolygókba mennek át, s melyeknek tovatérjeszkedési közege a világtért betöltő aether.

/. Adatok az öngyilkosságról. Egy francia orvos kilencszáz öngyilkossági esetet vizsgált meg közelebbről, s észleleti eredményét a következő adatokban állította össze: „A jó előre elhatározott és komolyan megfontolt öngyilkosságok többnyire éjjel vagy kevéssel hajnal előtt hajtának végre; ellenben a hirtelen, mintegy rohamosan jött öngyilkossági szándék mindig nappal valósítatik meg, mert az azt előidéző ok rendszeren ilyenkor jelentkezik. Az öngyilkosság módjai a különböző életkorok szerint különbözők. Ifjú embereknél vagy serdülő gyerekeknél a fölakasztás van divatban, melyet az érettebb férfiakban a lőfegyver használata vált föl; s minthogy a testi erő az öreg korral hanyatlani szokott, már az öregebbek ismét rendszeren a fölakasztáshoz menekülnek.”

/. A hydra mint anya. A brightoni aquariumban egyik ott levő hydra (oktopus) a múlt év közepe táján több tojást rakott le. A tudósok éber figyelemmel kísérték a hydra minden mozdulát, hogy láthassák, milyen anya tud lenni egy tengeri szörny. A hydra féltékeny gonddal őrizte tojásait és kigyó alakú karjaival védő kört vont azok körül s heves támadással üzött vissza minden közeledő ellenséget. Az anya tehát mindenütt anya — legyen az tigris avagy polyp!

— Nagyszerű könyvsajtót készítettett a „New-York-Herald.” Ez a sajtó egy négyrétű újságapot mindkét oldalán lenyom, lesimit és leszámít egy óra alatt 20,000 példányban. A szolgálatra elég három ember s a „Herald” megjegyzi, hogy ez új géppel nemcsak gyorsabban, de sokkal jutányosabban dolgoznak, mint az eddigiekkel, úgy hogy évenként 250,000 frankot gazdálkodik meg.

— Furcsa statisztika. A „Figaro” fáradhatatlan statisztikusa közelebbről kiszámította, hogy egy rendes, közönséges beszélő — egy percze 100 szót számítva — naponként három órát beszél. Ez hetvenkét 8-adrét oldalt töltene be, mi hetenként egy 600 oldalal bíró kötetet, és így évenként 52 ily kötetet tenne. Már most sokszorozzuk ez utóbbi számot tízzel — kiált föl statisztikusunk majdnem elszörnyűködve — s kijön egy nőnek egy évi csevegése.

Mi kisvárosiak.

(Videki élet.)

A kik Thackeray remekművét, a „Hiúság vására”-t olvasták, kellemesen fognak emlékezni Pumpernickl városra, mely egyik német fejedelemség székvárosakja. De akár olvasta valaki, akár nem, azért nem tesztek neki szemrehányást, ha szíves lesz engem elkísérni a magyar Pumpernickl városába, melyben szintén kellemesen foly az élet. Igaz, hogy ez a magyar Pumpernickl nem fejedelmi, csak megyei székváros, de ez a megye van ám akkora, mint némely négy-öt német hercegség együtt véve s legalább is annyi katonát ad a közös hadsereg és a magyar honvédség számára mint némely öt-hat német hercegség együtt. Egyszóval a magyar Pumpernickl nevezetes megyének nevezetes székhelye.

De ha nevezetes nem volna is, én mégis szeretném, mert igen kedves város. Milyen jók benne az emberek, azt csak azok tudják, a kik pogácsa-ozsonnára, közös halvacsorára, tombola-estélyre s más efféle összejövetelekre hivatalosak voltak benne valaha. Nem mondhatom, hogy az italt épen megvetnék a város fiai, de azt merem állítani, hogy mértékkel isznak, s ha e mértéket valaki nagyinak találja, ez csak azt jelenti, hogy a szigorú ítéletmondónak kicsiny a tehetsége és gyakorlata s nem tudja, hogy a Pumpernickl bora hírével nevével Tokajon kívül csak alig egy-két város nektárja versenyez.

Egyszóval, én kész volnék megvívni azzal, a ki Pumpernickl város becsületét kisebbíteni. Pedig sokan vannak ám, a kik kisebbítik, s azért ama fentebbi harcziás nyilatkozatomat jó lesz csak négy szem között ejtett szónak venni, mert párbajaimnak bajosan lenne vége, még ha száz évig élnek is.

Hogy Pumpernickl városa mindamellet is nevezetes és nem közönséges város, már csak az is mutatja, hogy benne a hölgyek a közjóért le tudják vetkezni legeredetszerűbb tulajdonságukat, a hiúságot. Sokkal kevesebben vannak köztük, a kik valami-féle kitüntetésre vágyának, minthogy két nő-egylet fennállhatott volna. Kevesebb hivatalra vágyó volt köztük, mint a mennyi hivatal a két nő-egyletben betöltendő volt. Tehát egyesültek, hogy együtt munkálkodjanak nemes céljaikon, melyek ugy sem különböznek. S mily jó szívűek, azt csak úgy hiheti el az ember, ha maga tapasztalta.

Hölgyeink figyelme csaknem mindent észre vesz, a miért érdemes fáradni. Nehány évvel ezelőtt fölfedeztek a kis városban egy művészi hajlamokkal bíró ifjú leánykát, természetes, hogy addig nem nyugodtak, míg a kis leány a művészi pályára segítve nem volt. S a mily szeretetből származott az első érdeklődés, mely a pálya kiinduló pontjára segíté a kis művésznőt, épen oly szeretetből származik ma is az az öröm, hogy e szeretetök nem esett méltatlanra s nem véz el czéltalanul. Az ifjú művésznő bemutatja magát a kis város közönségének s teljes reményünk van felőle, hogy szülőföldjének, a mi kis városunknak, diszére fog szolgálni. Mily szeretettel öltöztették, piperezték őt hölgyeink föllépte napján! Kis kötenyt, bőbitás fejkötőt, tarka ruhát, rojtos-bojtos kendőt s mit én tudom mi

mindenfélét raktak rá versenyezve, mint ha egész Pumpernickl uri hölgyközönsége a maga leányának tartotta s most nász-utjára készítette volna! Valóban nász-utjára is indult az ifjú leányka: eljegyezte és fölavatta magát ez estéken Thaliának, s mi mind úgy voltunk meggyőződve, hogy méltó papnő lesz belőle. Az arczok sugárzása legalább mindenfelé ezt mutatta.

De nem maradnak ám el a divat nemesebb cikkeinek ápolgatásában sem e hölgyek. Az óvodák vagy — mint modern nyelven, németből fordítva nevezni szeretik — a gyermekkertek korában nem is lehet képzeli, hogy a magyar Pumpernickl hölgyei szintén, meleg szívök egész szeretettel föl ne karolnák a székváros e legkedvesebb kis intézetét, melyet látogatni valóságos gyönyör idegeneknek épen ugy, mint az érte fáradó, nemes nőknek. Ha az ember a város szélein körüljár s látja a sok nádfedeli viskót, mely a külvárosi rézeket egész falusi színben tartja még folyvást: nem is hinné az ember, hogy belől a mivélségnek annyi eleme van, a mennyi épen elegendő arra, hogy bármely idegen utazó is a tizenkilenczedik században érezze magát Pumpernickl belvárosában.

Természetes, hogy őszszel és tavasszal színházunk is van, s mi, mint afféle kisvárosiak, kevéssel is meglegszünk. Igényeink nem mennek magasabbra, csak addig, hogy a színész értelmesen beszéljen s a szalon-szerepekben mossa meg kezeit. Ezt sem mindenkor érjük el! A minap is egyik bárónak (szinpadai bárónak) olyan creol-színt volt a keze, mintha lakatos műhelyből lépett volna a szinpad elegans hölgy szalónjába. Természetes, hogy szó nélkül meg nem állhatunk, mert mi kisvárosiak őszinték is vagyunk s a dolgokat nevékőn nevezve, kimondja szánk, a mi szívünkön fekszik. Nyilatkozatunknak még is lett a hatása, mert a következő fölvonásban már oly elegánsan puderezett kezei voltak a bárónak, hogy barátja kabátján mindenütt ott maradt érintésök nyoma.

Hanem azt az egyet meg kell valani, hogy a kegyetlen vérengzéseket, az ádáz pusztításokat, a könyörtelen tragédiákat nem szeretjük. Erősebb idegeink vannak ugyan, mint a fővárosi tisztelt közönségnek s nem ájulunk el minden haszontalansággért, de szívünk sokkal jobb, sokkal érzőbb, sokkal részvevőbb s szemünk hamarabb könybe lábbadnak, mint a kerepesi-úti színház közönségénél szokásos. Mi még játékbán sem szeretjük az olyan szerencsétlenséget, melyből nincsen egyéb menekülés, mint az örtlet vagy a halál. Nem is tartózkodunk ezt kinyilvánítani. Ha valamelyik darabban egyik nemeslelkű hős igaz szerelemét leküzdeni s nagylelkű áldozatból egy idegen hölgyet elvinni kénytelen s látjuk, hogy e miatt négy-öt szívnek meg kell törni: mi ezt el nem tűrhetjük. Azért küldtünk a multkor is deputációt a színpalak közzé, hogy megtudhassuk, vajjon Eduárd lesz-e mégis Kunigunda, mert ha nem, mi akkor kimegyünk s az ötödik fölvonást meg nem várjuk. A válasz megjött, hogy Eduárd minden veszedelmek dacára is Kunigundát fogja oltárhoz vezetni s mi nyugodt lélekkel vártuk meg a függöny utolsó legördülését! Hjah kérem! Pumpernickl város fiatal urainak

gyámoltalansága miatt annyi nálunk a létre nem jövő házasság, hogy az ilyen-től már a szinpadon is el vagyunk idegenedve. Mi nem engedünk a vigjáték elvől, sőt kiterjesztjük a szomorujátékra is s határozottan követeljük, hogy a szindarab rendszeren házassággal végződjék!

De ha már székváros a mi városunk, természetes, hogy hírlapunknak is kell lenni. Van is, de minthogy egészen magyarak vagyunk, csak szóval támogatjuk. Elő sem fizetünk rá, nem is irunk bele, hanem azért azt kívánjuk tőle, hogy mindent tudjon, mindenről jól, alaposan és kimerítően értesítsen. Azt gondoljuk, hogy ha ez a gyönyörű nagy világ előállhatott, miért ne állhatna elő egy tökéletes lap is a semmiből! Látszik ebből az is, hogy „mi kisvárosiak” kegyetlen bírálói vagyunk mindannak, a mi másoktól kerül ki, még ha azok a mások közöttünk valók is. Minő küzdelmei vannak e lapnak, míg egy-egy száma megjelenik! A szerkesztő és nyomdász más-más politikai pártokhoz tartoznak, de a nyomdász keményebben ragaszkodik a magáéhoz, mint a szerkesztő, ki szereti az ellentétek kiegyenlítését. Néha azonban ítéletet mond a nyomdatulajdonos pártjára lapunk s ilyenkor mint feddhetetlen pártfőú, határozottan föllep a nyomdász, hogy nála ugyan olyan cikkeket ki sem szednek, ki sem nyomnak. Ő még annyira nem vitte, mint a fővárosi nyomdászok némelyike, hogy egyik párt elveit saját szavával, a másikat sajtója hatalmával terjeszteni s minden oldal pénzét jóillatu nyereség gyanánt rakná zsebre. Minden esetre becsületes, de nem fizeti férfit, s az ő nyereségéből bajosan lesz a magyar Pumpernickl városának gőzerejtű gyors-sajtója. Pedig ma már gőzörövel kell haladni a világnak s a gyalog sajtó épen ugy kezd kimenni a divatból, mint a gyalog rokka, s a gőzös sajtó csakugy elhagyja a gyalogsajtót, mint a gőzmozdony a gyalog vándort. Nem azt a gőzmozdonyt érttem, mely a Pumpernickl városától eltávolított vaspályán szállítja az utasokat, mert azt bizony sok jó gyalogló ember könnyen elhagyhatja, ha épen neki szánja magát. De ne beszéljünk e vasutról, mert ha a miénk volna: bizonyosan kevésbé törődne vele, mennyi deficiztje van mellette az országnak.

Kétlaky J.

Kölcsey kiadatlan kézírataiból.

I.

Kölcsey, mint alkalmi poéta.

Kölcsey munkái számos kiadásban láttak már világot. Minden munkái is, a mennyiben eddig ismeretesek voltak; de leveleiből több, eddig ismeretlen, s többnyire alkalmi darab kerül meg napfényre, s a kegyelet e dicső szellemű klasszikus írónk iránt, a görög szellem és izlés e nemes terjesztője s önmagában és műveiben megtestesítője is, nem engedi, hogy e pillanatnyi érdekre szánt dolgozatok is örök homályban hagyassanak.

Itt most az ifjabb Vécsey Miklós-nak Szathmármegye főispáni helytartójává (apja utódaül) történt beigtatására, a város kivilágítása ünnepélyéhez készült alkalmi epigrammok emlékké újítjuk föl. A verseknél még érdekesebb a levél, melyet Kendé Zsigmondhoz, ki őt ez alkalmi versek írá-

A bécsi világtárlaton kitüntetett legjobb egri szőlővesszők.

Kék kadarka, két éves, gyökeres vessző	1000-re 15 frt.
sima vessző	1000-re 4 "
Fehér frankos, két éves, gyökeres vessző	1000-re 15 "
sima vessző	1000-re 6 "
Risling, két éves, gyökeres	1000-re 20 "
sima vessző	1000-re 8 "
Korán érő Oporo, sima vessző	1000-re 10 "
Vegyes asztali fajok, sima vessző	100-ra 2 "
töves	100-ra 6 "

továbbá a legkitünőbb fajú gyümölcsfák egy szintén a legszebb rózsafajok jutányosan kaphatók. 203 (6-6)

Boraim a bécsi kiállításon elismerési okmányra érdemestettek egy szőlővesszőim természetesen kitűnő figyelemre méltak. Becses megrendeléseket vagy egyenesen hozzám Egerbe, vagy Liedemann F. S. Fr. nagykereskedő ur által Budapesten kérem intézni. Minden rendeléményhez 50% előleg küldendő.

Eger, 1874. év tavaszán. Ifj. Sir Antal, műkertész.

A „Franklin-társulat” magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik sz.) megjelent és minden könyvtárnál kapható:

Magyarország története
a népközlők számára.
Irta
Rajcsányi János.
Ára 30 krajczár.

Kis dekameron.
válogatott beszédek a serdülő ifjuság számára.
Irta
Jókai Mór.
Ára kemény kötésben 2 frt.

Ingyen s bérmentve

küldi szét **Orlleé R.**, mennyiségügyi tanár Berlinben, Wilhelmstrasse 125., a legújabb
nyeremény-lajstromot
1874-re.
Tudakozásokra azonnal válasz adatik.

Egy ily tudakozás, annyival inkább ajánlható nemcsak lapunkban is sokszorosan közhírré tett közönlő-s elismerő-iratok végett, — hanem hogy a lotteria felfüggesztése bizonyosan ugyanis már küszöbön áll.

220 (1) A. K.

Budapest, április 19-én 1874.

A legbiztosabb és legkellemesebb szór
váltóláz ellen.

különösen gyermekeknek, kik a keserű Chinint másképp bevenni nem képesek, a

Chinin-csokoládé
és a
Chinin-czukor

ozonyay M. gyógyszer-ziólt Zomban Tolnamegyében, ely eket a magyar orvosok és természet-vizsgálók nagygyűlése Fiumében pályadíjjal koszoruzott.

Kapható vagy megrendelhető a birodalom minden jóhíru gyógyszeriarában

A hamisításoktól óvakodni kell!

Mindenki csak a Rozonyay M.-féle pályakoszoruzott készítményt kérje és fogadja el 135 (21-0)

A „Franklin-társulat” magyar irodalmi intézet kiadásában, (Budapest, egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és minden könyvtárnál kapható:

TÓTH LAJOS.
URBÉRI KALAUZ.

Utmutató az 1848-ik évi törvények által megszüntetett urbéri kapcsolatból fennmaradt s azzal rokon és összeköttetésben lévő jog- és birtokviszonyok rendezését tárgyazó ügyekben, az ország visszacsatolt részeire és erdélyi területére is kiterjesztve s gyakorlati iratmintákkal ellátva Községi jegyzők, ügyvédi vizsgára készülők, s kezdő ügyvédek és bírák használatára. (8-rét, VIII, 408 lap.) Füzve 2 frt. 50 kr.

TÓTH LŐRINCZ.
Elméleti s gyakorlati utmutató urbéri ügyekben.
(360 lap, nagy 8-adrét.) Füzve 2 forint.

16-dik szám. ELŐFIZETÉSI FÜLTÉTELEK: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 12 ft., félévre 6 ft. Csupán a Vasárnapi Ujság: Egész évre 8 ft., félévre 4 ft. Csupán a Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft., félévre 3 ft. **XXI. évfolyam.**

HIRDETÉSEK DIJA: Egy ötször hasábozott petit sor, vagy annak helye egyszeri igtatásnál 15 krajczár; többszöri igtatásnál 10 krajczár. Bélyegdíj külön minden igtatás után 30 krajczár. Kiadó-hivatalkunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nr. 22 és Haasenstein és Vogler, Wallfischgasse Nr. 10.

BÉCS VÁROSÁ JUTALÉK-KÖLCSÖNE
1874. évről

osztrák értékű harmincz milliónyi összeggel, felosztva 300,000, o. é. 100 frtos részvétllyegyre (sorsjegyre).

ALÁÍRÁS MEGNYITÁSA

60,000 osztrák értékű 100 forintos részvétllyegyre.
Aláírás díj: o. é. 100 frt darabonként.

Az angol-osztrák bank és az osztrák bank-társulat stvétték Bécs es. k. birodalmi fő- és székváros által (az alsó-ausztriai 1870. január 21-iki országos és az 1871. ápril 13-iki birodalmi törvény alapján) az 1874. évi jan. 21-iki tancsalás határozata folytán kibocsátott, o. é. harmincz milliónyi jutalék-kölcsön, mely 300,000 db. o. é. 100 forintos részvétllyegyre van felosztva. Ezekből 60,000 részvétllyegyre (sorsjegyre) nyilvános aláírásra bocsátatik.

E jutalék-kölcsön összes részvétllyegyei 3000 sorozatba vannak bocsátva, melyeknek mindegyikében 100-100 db. foglaltatik s a kölcsön ötven év alatt huzásokkal törlesztetik. A sorozat- és nyertesoknál kiadott sorsjegyeket azonban huzás alkalmával 1874-ig az első két huzás 1874. évi jul. 1-én és okt. 1-én leendő. Ezután 1894-ig évente két huzás, 1895-től 1913-ig évente három, és az utolsó huzás 1924-ig évente két huzás lesz. — Az utolsó huzás 1924-ig évente két huzás lesz.

A főnyerő áll:

1874-től 1904-ig való években, minden huzásnál	o. é. 200,000 frt-ból
1905-től 1908-ig való években, két-két huzásnál	200,000 "
minden további huzásnál	150,000 "

Azonkívül a kölcsön még o. é. 30,000 frtos, 30,000 frtos, 20,000 frtos, 10,000 frtos, 5000 frtos stb nagyobb nyertesekkel van javadalmazva.

A legkisebb nyerő o. é. 130 frtot o. é. 200 frtig emelkezik.

A nyertesekhez huzásuk három hónappal a huzás után Bécs es. k. birodalmi fő- és székváros pénz-törvények.

A kimerítő sorozási terv, valamint a törlesztési határozatok az aláírás helyéin díj nélkül szolgáltattnak ki.

Az aláírás történik
kedden f. évi ápril 14-én és szerdán 15-én:

BÉCSBEN az	angol-osztrák banknál	az üzleti órákban
" "	osztrák bank-társulatnál	9-től 5-ig.
" "	Union-banknál	

Budapesten a magyar leszámítoló- és váltóbanknál.
AMSTERDAMBAN az amsterdami banknál,
LEMBERGBEN a galliczi részvény-jelzálog-banknál,
GRACZBAN a stetermarki leszámítoló-banknál,
TRIESTBEN az Union-bank fiókjánál,

PRÁGÁBAN a cseh leszámítoló-banknál,
LEMBERGBEN a galliczi részvény-jelzálog-banknál,
GRACZBAN a stetermarki leszámítoló-banknál,
TRIESTBEN az Union-bank fiókjánál,

ALÁÍRÁSI FÜLTÉTELEK:

- Minden alíró o. é. 10 frtyi készpénzből biztosított tartozik letenni minden általa jegyzett sorsjegyre után.
- A kitett 60,000 sorsjegyre teljesítés esetén a jegyzések megfelelőleg leszámítottnak.
- Az aláírás díj minden sorsjegyre o. é. 100 frt. Ebből az aláírás eredményének közléséde után nyolcz sorsjegyre után befizetésre o. é. 20 frt. fizetésre ha oly módon, hogy az 1. pont alatt említett biztosíték a minden sorsjegyre o. é. 20 frtyi összegre kiegészítetik.
- Ha a pótlás o. é. 20 frtyi összegre kiegészítetik, az illető alírói nyilatkozat megsemmisül s a letett biztosíték eszedékessé válik.
- Ha a teljesítés befizetés, tekintettel a notalán bekövetkezett leszámításra, a fentemlített biztosítéknál kevesebbet tesz, az ebből fennmaradó többet visszatérítetik.
- A 20 frtyi befizetés teljesítése egy-egy sorsjegyre után, még nem jogosít a huzásokban való részvételre.
- A huzások 80 frt egy-egy sorsjegyre után legkésőbb f. évi december 1-ig befizetendők, és az alírók o kumulatív őszlet után kifizetésre nem tartoznak.
- Az alíróknak a huzásokban való részvételük a huzásokban való részvételük.
- E sorsjegyek kifizetésénél f. évi május 1-én veszt kezdetét.
- Ha a teljesítés befizetés folyó évi december 1-ig nem teljesítették, akkor az alíró átvételi joga elenyészik és a befizetés összeg eszedékessé válik.
- Ugyanazon helyen, hol az aláírás történik, teljesíteniük a befizetések és huzások, és venniük át a sorsjegyeket Bécsben, 1874. évi ápril 8-án.

Angol-Osztrák Bank. Osztrák Bank-Társulat.

KAUBACH VILMOS.